

OPFØLGNING PÅ KLIMAPLAN

2022 - 2050

Evaluering af klimaindsatsen i 2025

VIBORG
KOMMUNE

Indhold

1. Indledning om årlig opfølgning	3
2. Status på mål og indsatser.....	4
Klimaplanens overordnede mål.....	5
Resumé af indsatsområder.....	6
Energ.....	7
Transport, mobilitet og byudvikling	11
Landbrug og natur	14
Uddannelse af børn, voksne og medarbejdere	16
Fra affald til ressource	17
Grønt erhvervsliv	19
Transport i Viborg Kommune som organisation	21
Bygninger i Viborg Kommune som organisation	22
Indkøb i Viborg Kommune som organisation.....	24

***Se grafer over udvikling og status på
klimamål på Viborg Kommunes
[Klimabarometer](#)***

1. Indledning om årlig opfølgning

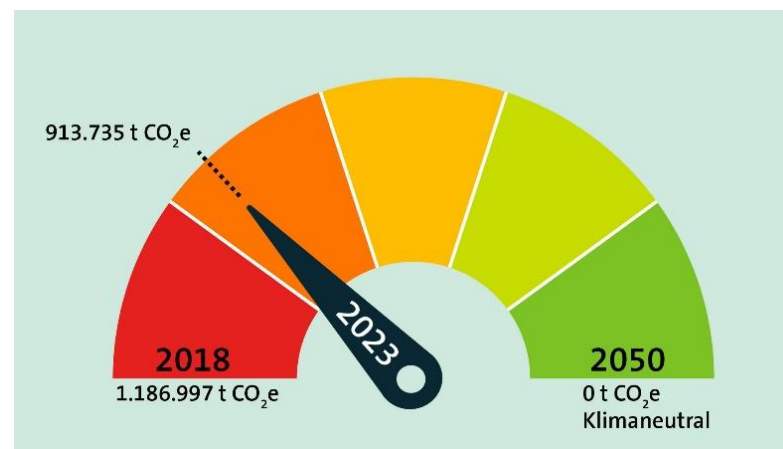
Klimaet er under forandring og konsekvenserne bliver stadig mere og mere synlige for os alle. Seneste data viser, at 2024 var det varmeste år til dato, og at vitale klimamåleparametre for alvor runder rekordniveauer. Rapporter¹ viser, at globale klimamål for begrænsning af den globale temperaturstigning med 1,5 °C og maksimalt 2 °C kun kan nås med markante emissionsreduktioner her og nu.

Dette er tredje gang, der foretages opfølgning på klimaplanen. Den giver indblik i, om kommunen er på rette spor i forhold til de mål og handlinger, der er planlagt i klimaplanen, som Viborg Byråd vedtog d. 12. oktober 2022. Evalueringen skal give et billede af, hvordan det går med at nå kommunens overordnede klimamål og delmål samt give status på, hvordan det går med indsatserne, som indgår i klimaplanen. Klimaregnskabet's årlige opgørelse af udledning af drivhusgasser indgår i opfølgningen og viser, om vi er på rette vej mod nettonul udledning. Klimaplanen handler både om drivhusgasreduktion og klimatilpasning. Denne opfølgning handler kun om drivhusgasreduktioner.

Er vi på rette spor?

¹ WMO's Global Annual to Decadal Climate Update 2025-2029, UNEP's Emissions Gap Report 2024 og FN's Global Stocktake fra COP28

Som DK2020 Klimaplanen viser, bliver det ikke en let opgave at nå helt i mål med at nå nettonul udledning af drivhusgasser inden 2050. Det kræver, at der arbejdes med mange løsninger i en samlet, omfattende, langvarig og vedvarende indsats. Klimaplanen viser, hvordan vi kommer et godt stykke af vejen mod målet, men ikke hvordan vi kommer helt i mål. Det er derfor meningen, at der årligt skal følges op på planen, og at den skal opdateres mindst hvert fjerde år – i starten af hver ny byrådsperiode. Kommende versioner af planen vil vise flere skridt mod målet med nye teknologiske løsninger, ligesom partnerskaberne med virksomheder, borgere og brancher kan vise nye muligheder. For at nå kommunens klimamål må klimaplanen og indsatserne løbende skærpes, i takt med at de nationale rammer også skærpes pga. internationale og nationale lovændringer samt med nye danske afgifter og tiltag.

Klimabarometer til illustration af udviklingen mod en klimaneutral kommune i 2050

2. Status på mål og indsatser

Dette afsnit gør status på, hvordan det går med at nå klimaplanens overordnede mål samt et resumé af de overordnede indsatser i klimaplanens indsatsområder. Derefter gennemgås status for klimaplanens enkelte indsatsområder med hensyn til at nå målene og hvordan det går med indsatserne. Der er benyttet følgende data og systematik for status.

Data for udvikling ift. mål

I gennemgangen af målene er udviklingen så vidt muligt vist med data (målepunkter), som passer med det konkrete måls indhold og ellers med de tilgængelige data, som bedst beskriver udviklingen ift. målet. Der vises data, fra kommunens seneste klimaregnskab, som er modtaget i efteråret 2025. Hovedresultater og et metodenotat for klimaregnskabet findes på [klimaregnskabet.dk](https://www.klimaregnskabet.dk) to års forsinkelse, da der bruges et år på databehandlingen samtidigt med, at der skal være data for et helt regnskabsår. Dvs. at seneste data er opgjort for 2023. Der udvikles løbende nye opgørelsesmetoder til klimaregnskabet, hvilket medfører bagudrettede ændringer i tidligere regnskabsår.

Desuden er der i denne evaluering suppleret med følgende data:

Målepunkt	Kilde
Antal aktive gasinstallationer	Evida, gasdata.evida.dk
Andel elbiler af personbiler	Danmarks Statistik, BIL54
Andel rejser på cykel	DTU, Transportvaneundersøgelsen
Genanvendelsesprocent for affald	Affaldsviden.dk, nøgletalsmodellen

Vurderingen af status ift. mål

I gennemgangen af målene er statusfelterne farvelagt efter nedenstående inddeling for at markere, om udviklingen er på rette spor i forhold til opfyldelse af det enkelte mål.

Udviklingen skal ændres, for at vi kan opfylde målet i klimaplanen
Udviklingen leder måske til opfyldelse af målet i klimaplanen
Udviklingen leder til opfyldelse af målet i klimaplanen
Målet er opfyldt

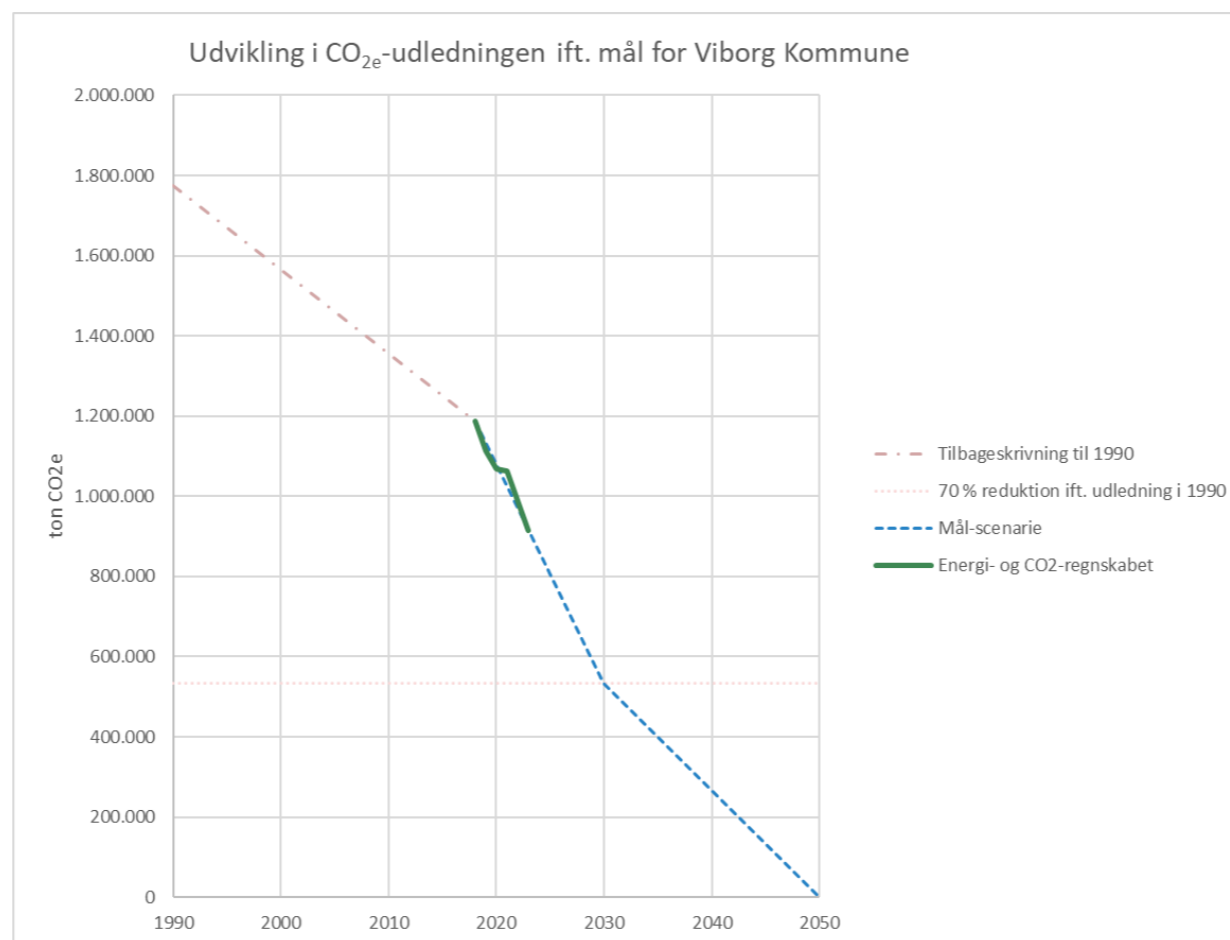
Vurdering af status ift. indsatser

I gennemgangen af indsatserne i klimaplanens bilag 1 og de supplerende indsatser under Landbrug og natur, som byrådet besluttede d. 28. juni 2023, er felterne med status farvelagt efter nedenstående inddeling for at markere, hvordan det går med at gennemføre den enkelte indsats.

Indsatsen er ikke eller kun delvist i gang ift. forventningen i klimaplanen
Indsatsen er i gang men kræver opmærksomhed
Indsatsen forløber planmæssigt
Indsatsen er gennemført

Klimaplanens overordnede mål

Mål	Udvikling			Status
	2018	2022	2023	
Viborg Kommune vil være en klimaneutral kommune inden 2050.	1.186.997 ton CO ₂ e 12,25 ton CO ₂ e pr. indbygger	988.563 ton CO ₂ e 10,21 ton CO ₂ e pr. indbygger	913.735 ton CO ₂ e 9,35 ton CO ₂ e pr. indbygger	CO ₂ e-udledningen er faldet fra 2018 til 2023, som vist i nedenstående figur – i gennemsnit med 54.652 ton CO ₂ pr. år. I en lineær fremskrivning skal den falde med knap 33.842 ton CO ₂ pr. år fra 2023 til 2050 for at nå målet i 2050. Hvis udviklingen fra 2018 til 2023 fortsætter, vil målet kunne nås. Udviklingen i CO ₂ -udledning er vist på nedenstående graf.
Viborg Kommune som geografisk område skal i 2030 have reduceret drivhusgasudledningerne med 70 % i forhold til 1990.	33 % reduktion	44 % reduktion	49 % reduktion	CO ₂ e-udledningen opgjort for 2023 i Energi- og CO ₂ -regnskabet for Viborg Kommune følger reduktionsstien mod en 70 % reduktion i 2030, som er forudsat i klimaplanen. Udviklingen i CO ₂ -udledning er vist på nedenstående graf.
Viborg Kommune som geografisk område skal i 2030 have mindst 70 % af sit energiforbrug dækket af vedvarende energi.	22,4 %	40,3 %	48,2 %	Andelen af vedvarende energi i energiforbruget i kommunen er steget markant fra 2021 til 2023. Der har været en stadig mere positiv udvikling over de seneste år. Det vurderes, at hvis udviklingstendensen fortsætter, kan målet nås i 2030.
Viborg Kommune som organisation skal i 2030 have reduceret drivhusgasudledningerne fra driften af Viborg Kommune med mindst 70 % i forhold til 2019.	Ikke opgjort. I 2026 kommer der nyt regnskab for 2024.			I foråret 2026 udarbejdes der en klimahandleplan for kommunen som organisation. I denne vil der indgå et klimaregnskab for kommunen som organisation, som baseres på Greenhouse Gas Protokollen (GHG-protokollen). Det vil følge metoden for opgørelse af udledninger for virksomheder og er opgjort i scope 1, 2 og 3. Det betyder, at kommunen også opgør udledninger fra indkøb af produkter, fødevarer og tjenester. Dette har ikke tidligere været muligt, men det giver et mere retvisende billede af organisationens samlede klimaaftryk. Det nye regnskab vil ikke kunne sammenlignes med tidligere foretaget opgørelse, som kun omfattede scope 1 og 2. Det første regnskabsår vil derfor blive 2024, som fremadrettet benyttes som baseline.

Energi

Viborg Kommune vil kunne opfylde sine mål for energi frem mod 2030.

De fleste indsatser for at omstille til vedvarende energi forløber planmæssigt. Det gælder blandt andet udfasningen af fossil energi i fjernvarmeproduktion, som sker på alle de 14 varmegværker, der leverer fjernvarmen i Viborg Kommune. Fjernvarme udbredes til flere områder især i og omkring Viborg og Bjerringbro. Men for at nå målet om at omstille alle olie- og gasfyr til vedvarende energi i 2030, skal den udvikling intensiveres.

Mindst 40 procent af elforbruget i Viborg Kommune er dækket med vedvarende energi produceret i kommunen. Målet om at nå 100 procent i 2030 vil sandsynligvis kunne opfyldes, hvis de projekter med vedvarende energianlæg, der er ansøgt om, gennemføres.

Uddannelse af børn, voksne og medarbejdere

Kommunen laver en klimahandleplan for kommunen som organisation, som bl.a. vil skabe fokus på, at medarbejdere uddannes og motiveres til klimavenlig adfærd og på at integrere hensyn til klima i alle kommunens aktiviteter. Desuden fortsætter kommunen med borgerrettede aktiviteter året rundt i hele kommunen i Grønne Sammen, som inspirerer til mere klimavenlig adfærd og klimahandlinger i hverdagen.

Fra affald til ressource

Viborg Kommune er godt på vej mod at opnå en klimaneutral affaldssektor. 59 procent af al husholdningsaffald produceret i Viborg Kommune blev genanvendt i 2025, og dermed er målet om 60 procent genanvendelse i 2030 inden for rækkevidde.

Med affaldssortering i 10 fraktioner bidrager Viborg Kommune til det nationale mål om at udsortere 80 procent plastik fra forbrændingseget affald. Kommunens renovationsbiler er omstillet til vedvarende energi, så husstandsindsamling af affald sker i køretøjer drevet af el og biodiesel.

Transport, mobilitet og byudvikling

Viborg Kommune er på rette vej mod målet om flere elbiler på vejene og grønnere kollektiv transport.

Godt 16 procent af alle personbiler, indregistreret i Viborg Kommune, er elbiler og med den nuværende udvikling vil vi nå målet om 25 procent i 2030.

Udviklingen hænger sammen med en god ladeinfrastruktur, hvilket Viborg Kommune bidrager til med ladestander på 73 adresser ved offentlige p-pladser og institutioner. Kommunen vil også i de kommende år gøre en indsats for at sikre løbende udbygning af ladeinfrastrukturen.

I 2024 udskiftede kommunen dieselbusserne med nye el-busser, der larmer og forurener mindre.

På cykelstierne ser det derimod vanskeligt ud med at opnå målet om, at 20 procent af alle rejser skal ske på cykel. Viborg Kommune anlægger fortsat nye cykelstier, men har også skruet op for adfærdsmæssige indsatser om vores transportvaner for en mere bæredygtig mobilitet.

Grønt erhvervsliv

Viborg Kommune understøtter lokale virksomheder gennem erhvervsrådet Business Viborg i deres arbejde med bæredygtig udvikling og i konkrete indsatser for grøn omstilling.

Med de igangværende indsatser forventes det at nå målet om at reducere industrivirksomhedernes brændselsforbrug med 25 procent via energieffektivisering eller skift fra olie- og naturgas frem mod 2030.

Gennem planlægning og samarbejde understøtter kommunen dels udvikling af AU Viborg som nationalt og internationalt kraftcenter for grøn omstilling af landbruget og dels udvikling af Agro Business Park som erhvervs- og iværksætttermiljø for virksomheder inden for jordbrug og bioøkonomi. Med flere muligheder for energiparker har kommunen gode kort på hånden til at skabe samspil mellem virksomheder, der kan demonstrere, hvordan et integreret energisystem kan udfoldes i fuld skala.

Landbrug og natur

Målet om, at udledningen af drivhusgasser fra landbrug og arealanvendelse i 2030 er reduceret med 60 procent i forhold til udledningen i 1990, kræver en omfattende, langvarig og vedvarende indsats. Kommunen understøtter omstilling af landbruget gennem et klimapartnerskab og igangsætning af konkrete projekter f.eks. klimaerfagrupper for landmænd.

Kommunen har siden 2010 arbejdet på at tage lavbundsarealer ud af landbrugsdrift for at reducere udledningen af drivhusgasser og kvælstof. Samtidig har Naturstyrelsen gennemført en række projekter i kommunen. Med omstillingsplaner i de lokale trepartsaftaler for Randers Fjord og Limfjorden fastlægges nu en klar retning for kommunens lavbundsprojekter og planlægningen af det åbne land.

Med 134 ha skovrejsning i perioden 2018-2023 er der langt til målet om 950 ha mere skov i 2030. Det kræver, at indsatsen accelereres. Viborg Kommune vil fastlægge kriterier for kommunens deltagelse i skovrejsningsprojekter og bakker så vidt muligt op om et stigende antal forespørgsler fra private virksomheder, som ønsker at kompensere for klimapåvirkning ved at investere i skovrejsning.

Viborg Kommune som organisation

Al transport af medarbejdere i Viborg Kommune skal ske med grønne drivmidler. Som et vigtigt skridt mod grøn omstilling af kommunens bilpark og optimering af driften er rammerne nu fastlagt for organiseringen og en teknisk løsning til kommunens flådestyring.

90 procent af Viborg Kommunes bygningsmasse opvarmes med fossilfri energi. Målsætningen er at nå 98 procent i 2030 ved at udskifte olie- og naturgasfyr til fordel for fjernvarme og varmepumper. Omkostningerne hertil er udregnet til 105 mio. kr.

Viborg Kommune arbejder på at optimere energiforbruget i egne bygninger gennem databaseret energiledelse. Elforbruget er overvåget på stort set samtlige bygninger. Varmeforbruget er overvåget i halvdelen af kommunens bygningsmasse, og det forventes udbygget i de kommende år.

I 2026 udarbejdes der en klimahandleplan for kommunen som organisation.

Energi – status på mål						
Mål for 2030	Udvikling					Status
	Målepunkt	2022	2023	2024	2025	
Elproduktionen på vedvarende energianlæg i kommunen er mindst lige så stor som elforbruget i kommunen, ekskl. Apples datacenter.	Andel egenproduceret VE i elforbrug (ekskl. el til Apple)	23,3 %	40,5 %			<p>Viborg Kommune har gjort betydelige skridt mod opfyldelse af dette mål ved at skabe planlægningsmæssige rammer for opstilling af flere store VE-anlæg, som vil være af afgørende betydning for tempoet i den grønne omstilling i kommunen.</p> <p>Der blev jf. sologvindinfo.dk nettilsluttet følgende anlæg i december 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et solcelleanlæg ved Kvosted på 79,8 MW • Et solcelleanlæg ved Stoholm på 54,3 MW • 3 stk. 4,2 MW vindmøller ved Tolstrup <p>Elproduktionen på solceller steg fra 19 GWh i 2022 til 130 GWh i 2023. Elproduktionen på solceller steg fra 130 GWh i 2022 til 144 GWh i 2023.</p> <p>Det er usikkert, om den fremtidige udvikling leder til opfyldelse af målet i klimaplanen. Det kommer an på, om kommunen forsætter eller stopper op i forhold til planlægning af VE-anlæg, og det afhænger af, om der etableres PtX-anlæg og CAES-anlæg og deres elforbrug, hvilket er forbundet med stor usikkerhed. Scenarier og veje til at nå målet blev belyst i forbindelse med, at byrådet behandlede en sag om forslag til energistrategi d. 17/12 2025. Det undersøges igen i løbet af 2026, idet det indgår i byrådets konstitueringsaftale, at forvaltningen mindst én gang årligt skal opdatere kommunens energistrategi med en status for, om kommunen er på vej til at opfylde DK2020-målsætningen om, at produktionen fra vedvarende energianlæg i 2030 mindst svarer til kommunens årlige elforbrug – samt angive, hvilke yderligere indsatser der eventuelt er nødvendige.</p>
Alle fjernvarmeværker har udfaset fossil energi.	Andel af leveret fjernvarme baseret på VE	47 %	60 %			<p>Varmeværkerne i kommunen er godt i gang med den grønne omstilling jf. orientering til Klima- og Miljøudvalget d. 25/3 2025 om grøn omstilling af fjernvarmeproduktion i Viborg Kommune. Det forventes, at udviklingen fortsætter, og at målet kan nås.</p> <p>En del af udviklingen fra 2022 til 2023 kan forklares ved, at Viborg Varmes naturgasfyrede kraftvarmeanlæg ikke har produceret el og varme siden maj 2023. Mange af de 14 varmeværker i Viborg Kommune har de seneste år fået godkendt projekter for varmepumper og elkedler, som medfører en væsentlig reduktion i fjernvarmeproduktionen baseret på naturgas.</p>
Overskudsvarme fra virksomheder udnyttes i varmeforsyningen.	Fjernvarmeproduktion på varmepumpe med overskudsvarme eller spildevand	125 TJ	126 TJ	130 TJ		<p>Viborg Kommune har særligt fokus på at udnytte overskudsvarme i arbejdet med grøn omstilling af fjernvarmen. F.eks. godkendte Klima- og Miljøudvalget d. 17/9 2024 en kommende energicentral til udnyttelse af overskudsvarme fra Apples datacenter og Energinets transformerstation Tjele, som vil kunne dække ca. 54 % Viborg Varmes fjernvarmeproduktion. Desuden kan der komme nye betydelige overskudsvarmekilder med projekter for power-to-X anlæg og for et CAES-anlæg (brint- og trykluftlager) ved Ll. Torup gaslager. Målet betragtes opfyldt, når de betydelige overskudsvarmekilder er udnyttet eller det er konstateret, at de ikke kan udnyttes fx pga. tekniske eller økonomiske forhold.</p>
Alle oliefyr og naturgasfyr er omstillet til vedvarende energi.	Antal aktive gasinstallationer	7.493	6.537	6.194	5.941	<p>Udviklingen skal ændres, for at vi kan opfylde målet i klimaplanen. Hvis den nuværende takt for udfasning af gasfyr fortsætter, vil der måske restere 3.000 gasfyr i 2030 og resten vil kunne være udfaset omkring år 2035. Hvis den nuværende takt for udfasning af oliefyr fortsætter, vil der måske restere 1.000 oliefyr i 2030 og 500 oliefyr i 2035.</p>
	Antal adresser med fyringsolieleverance	1.938	1.725			
Fjernvarme er udbredt til alle områder, hvor det er klimamæssigt og samfundsøkonomisk fordelagtigt.	Antal bygninger med fjernvarmeleverance	19.852	20.736			<p>Fjernvarme udbredes til nye områder omkring byer med fjernvarme - især Bjerringbro og Viborg. Lokale borgergrupper i Mønsted-Sparkær og Løvel-Rødding-Vammen har i 2025 måttet opgive fjernvarmeprojekter pga. for lav tilslutning. Derfor er Mønsted, Sparkær, Løvel og Vammen ikke længere udpeget som potentielle fjernvarmeområder i kommunens varmeplan, selvom</p>

						projekterne var klimamæssigt og samfundsøkonomisk fordelagtige. Målet kan derfor ikke opfyldes fuldstændigt.
Udvikling og placering af et eller flere Power to X-anlæg, der sikrer et mere optimeret og sammenhængende energisystem.	Etablerede anlæg	0	0	0	0	Kommunen har igangsat planlægning for energiparker, som giver mulighed for at etablere PtX (Power to X-anlæg). Med en mulig opbremsning i VE-udbygningen jf. konstitueringsaftalen er der for nuværende lav sandsynlighed for, at de ansøgte PtX-anlæg er i drift i 2030. Byrådet har som et af syv kriterier besluttet, at det vil prioritere ansøgninger om planlægning for komplette bioøkonomiske projekter, hvor vindmøller, solceller, biogas, PtX mv. indgår i et samlet symbiotisk system. Dette understøtter, at virksomheder i Viborg Kommune bliver førende indenfor effektiv produktion af grønne brændstoffer og grøn omstilling af landbrugserhvervet. Det skal desuden sikre flest mulige borgere og fjernvarmeværker i Viborg Kommune adgang til forsyning med billig, grøn overskudsvarme.
Kommunens rammer for udvikling af attraktive og velfungerende byer og landområder bidrager til den grønne omstilling og reduceret klimabelastning, fx gennem byfortætning, materialevalg og jordhåndtering.	Intet målepunkt	-	-	-	-	Målet kan nås med kommende tiltag i kommune- og lokalplanlægningen.

Energi – status på indsatser		
Mål for 2030	Indsats	Status
Elproduktionen på vedvarende energianlæg i kommunen er mindst lige så stor som elforbruget i kommunen, ekskl. Apples datacenter.	E.1 Prioritere og behandle ansøgninger om VE-anlæg inden for en tilfredsstillende tidshorizont.	Med en mulig opbremsning i VE-udbygningen jf. konstitueringsaftalen er indsatsen for nuværende ikke som forudsat i klimaplanen.
	E.2 Udarbejde en energiforsyningsplan, som giver overblik over fremtidig energiforsyning og udpeger nye områder til mere energiinfrastruktur.	Byrådet vedtog d. 17/12 2025 et forslag til en energistrategi med henblik på offentlig høring i 8 uger. Strategien kortlægger og giver et samlet overblik over kommunens arbejde med energiområdet. Det fremgår af energistrategien, at den er underordnet klimaplanen og kommuneplanen. Dvs. at den indpasser sig efter klimaplanens mål og tiltag, og at den ikke regulerer fysisk planlægning, hvilket kommuneplanen gør.
	E.3 Opdatere kommuneplanens retningslinjer for vindmøller i 2022.	Tiltaget er udført. Desuden er der igangsat udarbejdelse af et kommuneplantillæg for det åbne land og i den forbindelse kan der ske ændringer i kommuneplanens retningslinje for vindmøller.
	E.4 Præcisere kommuneplanen ift. mulighederne for at etablere gas- og energianlæg i forlængelse af biogasproduktion.	Tiltaget er udført med mulighed for placering af pyrolyseanlæg sammen med biogasanlæg i kommuneplanens retningslinje 11.7.
	E.5 Afsøge mulighederne for at optimere biogasanlæggenes bidrag til optimering af energisystemet – herunder Power to X, metanisering mv. i samarbejde med biogasproducenter og energibranchen i øvrigt.	Med en mulig opbremsning i VE-udbygningen jf. konstitueringsaftalen er indsatsen for nuværende ikke som forudsat i klimaplanen.
Alle fjernvarmeværker har udfaset fossil energi.	E.6 Deltage i varmeværkerens ERFA-netværk og være strategisk aktiv i at nedbringe forbruget af fossile brændsler på fjernvarmeværkerne.	Indsatsen forløber planmæssigt. I et forslag til en energistrategi gøres det til en fast del af kommunens arbejde.
	E.7 Igangsætte en fjernvarmeanalyse i 2022, som skal kortlægge mulighederne for en konvertering af de naturgasforsynede områder til anden forsyning.	Tiltaget er udført.
Overskudsvarme fra virksomheder udnyttes i varmeforsyningen.	E.8 Hjælpe varmeværkerne med at undersøge muligheden for udnyttelse af overskudsvarme senest i 2025 og medvirke til en konstruktiv dialog med de relevante virksomheder, fx Apple datacenter.	Indsatsen forløber planmæssigt. Efter etablering af en ny energicentral syd for Apples datacenter, forventes det, at Viborg Varme vil fortsætte dialogen med nærliggende og kommende fjernvarmeanlæg om afsætning af varme i forbindelse med eventuel tilslutning af supplerende overskudsvarme. I et forslag til en energistrategi gøres det til en fast del af kommunens arbejde.
Alle oliefyr og naturgasfyr er omstillet til vedvarende energi.	E.9 Foretage undersøgelse af om naturgasforsynede byer og landsbyer skal konverteres til fjernvarme eller varmepumper. Afklaringen af de mulige alternativer til naturgasforsyning indarbejdes i en varmeplan for kommunen.	Tiltaget er udført.
	E.10 Gå i dialog med byer og landsbyer, hvor der viser sig grundlag for fjernvarme, for at undersøge om der er den fornødne interesse for at gå sammen om et fælles anlæg. Dette kan ske i samarbejde med nabobyers varmeværker.	Tiltaget er udført.

	E.11 Udvikle generelle koncepter for typer af forsyning afhængig af bystørrelse, varmetæthed og lokale muligheder for varmeproduktion, sammen med modeller for organisering som spænder fra oprettelse af nye forsyningsselskaber, til samarbejde med varmekærker og til anlæg i samdrift under eksisterende forsyningsselskaber.	For mange mindre landsbysamfund er der ikke potentiale for at få traditionel fjernvarme. Her kan termonet være et relevant alternativ. Termonet er et kollektivt net af uisolerede rør, der forsyner flere bygninger med varme og/eller køling. I 2023 undersøgte kommunen potentialet for termonet i Ravnstrup, Fly, Kjeldbjerg, Tange, Kvorning, Vridsted og Bjerregrav. Resultaterne blev formidlet på et fællesmøde for repræsentanter fra byerne. Derefter på borgermøder i Kjeldbjerg og Ravnstrup. Tiltaget er udført med undersøgelse af potentialet for termonet i Ravnstrup, Fly, Kjeldbjerg, Tange, Kvorning, Vridsted og Bjerregrav.
	E.12 Foretage vejledende indsatser for private bygningsejere og lokalsamfund samt kampagner og informationsmøder målrettet udskiftning af gas- og oliefyr.	Indsatsen forløber planmæssigt. I et forslag til en energistrategi gøres det til en fast del af kommunens arbejde. I 2025 sendte kommunen ca. 2.600 breve til ejere af boliger med oliefyr i områder uden planer om eller initiativer for fjernvarme. Brevene informerede om muligheden for tilskud til varmepumper fra Energistyrelsens Varmepumpepulje, og inviterede til tre informationsmøder som blev holdt i marts i Finderup, Vinkel og Knudby. Møderne var målrettet ejere af oliefyr, som overvejer at få en varmepumpe. I 2025 sendte kommunen ca. 2.000 breve til ejere af boliger med naturgasfyr i områder uden planer om eller initiativer for fjernvarme. Brevene informerede om muligheden for tilskud til varmepumper fra Energistyrelsens Varmepumpepulje, og inviterede til tre informationsmøder som blev holdt i oktober i Låstrup, Vejrumbro og Vridsted. Møderne var målrettet ejere af gasfyr, som overvejer at få en varmepumpe. Der planlægges lignende møder i efteråret 2026.
Fjernvarme er udbredt til alle områder, hvor det er klimamæssigt og samfundsøkonomisk fordelagtigt.	E.13 Indlede tættere dialog med fjernvarmeselskaber, borgere og konsulenter om den grønne omstilling og hjælpe varmekærkerne med at øge tilslutningen til fjernvarme i områder, hvor det er muligt.	Indsatsen forløber planmæssigt. I et forslag til en energistrategi gøres det til en fast del af kommunens arbejde. I forbindelse med to projekter for fjernvarme i henholdsvis Mønsted-Sparkær og Løvel-Rødding-Vammen blev der arbejdet på at skaffe tilstrækkeligt med bindende tilmeldinger til fjernvarmen, så varmeselskaberne kunne gennemføre projekterne. I maj 2025 sendte kommunen derfor breve til grundejerne i de kommende fjernvarmeområder og informerede om status på projekterne og opfordrede dem til at tage stilling til, hvilken varmeforsyning de ønskede sig.
	E.14 Inddrage lokale varmekærker om varmeforsyning ved lokalplanlægning af nye byområder samt understøtte fjernvarmekærkerne i at udvide deres forsyningsområder jf. byrådsbeslutning om, at kommunale byggegrunde som udgangspunkt skal bygges med fjernvarme, hvor det er en mulighed.	Indsatsen forløber planmæssigt. I et forslag til en energistrategi gøres det til en fast del af kommunens arbejde.
	E.15 Inddrage varmekærker og udbydere af ordninger for individuelle varmepumper mht. at afgrænse potentielle fjernvarmeområder.	Tiltaget er udført.
Udvikling og placering af et eller flere Power to X-anlæg, der sikrer et mere optimeret og sammenhængende energisystem.	E.16 Etablere et Energiforum senest i 2025 med deltagelse af operatører, producenter og udviklere i energisystemet i kommunens og nabokommunernes geografi.	Tiltaget er udført. I et forslag til en energistrategi gøres det brede samarbejde til en fast del af kommunens arbejde.
	E.17 Udarbejde en energiforsyningsplan senest i 2025 og heri kortlægges potentialet for optimering af energisystemet i kommunen og nabokommunerne herunder mulighederne for placering af energiparker og Power to X anlæg.	Samme som E.2.
	E.18 Præcisere kommuneplanen ift. mulighederne for at etablere gas- og energianlæg i forlængelse af biogasproduktion.	Samme som E.4.
Kommunens rammer for udvikling af attraktive og velfungerende byer og landområder bidrager til den grønne omstilling og reduceret klimabelastning.	E.19 Fremme placering af byvækst samt bygningstyper og -materialer, som reducerer energiforbruget i byernes udvikling via kommune- og lokalplanlægning med de muligheder planloven giver.	Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede d. 5/11 2025 at igangsætte en proces for et tematillæg til kommuneplanen om arkitektur med nedsættelse af en ekstern følgegruppe. Blandt de emner, som forventes at indgå, er bl.a. transformation af eksisterende bebyggelse og områder samt arkitektur med mindre ressourceforbrug – herunder krav til materialer.
	E.20 Arbejde med dialog med projektudviklere og bygherrer samt med information om bæredygtige valg i byggerier, som kan formidles i lokalplaner og salgsmateriale til kommunale byggegrunde.	Jf. kommunens administrationsgrundlag for arkitektur , vil kommunen arbejde for, at energibesparende foranstaltninger og bæredygtighed spiller en væsentlig rolle i fremtidige offentlige og private byggerier. Jf. administrationsgrundlaget kan målet nås ved at have særlig opmærksomhed på at opføre bæredygtigt byggeri i nye bolig- og erhvervsområder, herunder anbefalinger til materialer, tilgængelighed og vedvarende energianlæg. Dette vil blive opdateret med et tematillæg om arkitektur, som beskrevet i E.19.

		<p>Viborg Kommune har lavet en inspirationsguide om bæredygtige boliger, som er udgivet på viborg.dk/bygklogt. Her finder man idéer til, hvordan man kan renovere med omtanke for indretning og valg af materialer. Guiden viser spændende eksempler på, hvordan enfamiliehuse kan ombygges og giver konkrete råd til bæredygtige byggeprojekter. Guiden blev godkendt i Landdistriktsudvalget d. 19/9 2024. Ifm. udgivelsen af guiden blev der afholdt et arrangement d. 4/6 2025 på rådhuset med oplæg og debat om bæredygtigt boligbyggeri.</p> <p>I juni sendte kommunen informationsbreve til ejere af 1.770 boliger med energimærke E, F og G samt til ejerne af 393 boliger med et energimærke D, som var højst to år gammelt. Brevene oplyste om inspirationsguiden vedr. bæredygtige boliger samt om muligheden for tilskud fra Energistyrelsens energirenoveringspulje til boliger med dårligt energimærke.</p>
	<p>E.21 Gå aktivt ind i Plan22+, der er et initiativ fra bl.a. Realdania, som skal fremme grøn omstilling via kommunal planlægning.</p>	<p>Plan22+ har 5 temanetværk</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fra parcel til potentiale 2. Klima og strategisk kommuneplanlægning 3. Kvalitet i VE-planlægning netværk 4. Byplanlægning for klimavenlig mobilitet 5. Kompakte, grønne byer <p>Kommunen deltager i netværket i pkt. 2, og det vurderes løbende, om forvaltningen skal deltage i de øvrige temanetværk.</p>

Transport, mobilitet og byudvikling – status på mål						
Mål for 2030	Udvikling					Status
	Målepunkt	2022	2023	2024	2025	
25 % af alle personbiler, der er indregistreret i Viborg Kommune som geografi, er el- eller brintbiler (ikke hybrid).	Andel elbiler af personbiler opgjort i oktober	3,0 %	5,4 %	10,1 %	16,5 %	Målet kan nås, hvis den nuværende tendens fortsætter med en årligt stigende vækstrate.
Reduktion af emissioner fra tung transport (busser og lastbiler indregistreret i Viborg Kommune) i forhold til 2018.	Reduktion af CO ₂ e emissioner ift. 2018	32 %	43 %			Målet nås, hvis den nuværende udvikling fortsætter.
20 % af alle rejser sker på cykel.	Andel rejser på cykel, 3 års gennemsnit	10,9 % i 2020-22	8,6 % i 2021-23	9,2 % i 2022-24		Det kræver en stor ændring af udviklingen, for at målet kan opfyldes.
Kollektiv busdrift 100 % på VE, hvilket indebærer <ul style="list-style-type: none"> ○ Nulemissionsbusser (el eller brint) i alle nye udbud af bybusser fra 2022. ○ CO₂e-neutrale eller nulemissionsbusser (biogas, bio diesel, el eller brint) i alle nye udbud af lokale og regionale busser fra 2022. 	Nulemissions bybusser og lokalruter	0	0	50 %	100 %	Viborg Kommune har opnået målet for 2030 med 100 % eldrevne by- og lokalbusser. Alle regionale busser, som betjener Viborg, kører på el på nær 1 rute. Region Midtjylland har samme mål for 2030 som kommunen og har opnået 40 %. I juni 2026 opnår Regionen 65 % ud af de 100 %.
Reduktion af emissioner fra flytrafik til og fra Viborg Kommune.	Reduktion af CO ₂ e emissioner for indenrigs luftfart ift. 2018	26 %	32 %			Målet nås, hvis den nuværende udvikling fortsætter. Udviklingen afhænger bl.a. af, om Regeringen når sit mål om en "grøn indenrigsrute".
Prioritering af klimavenlige anlæg til transport.	Antal kommunale projekter med vurdering af klimamæssig effekt	0	0	0	0	Kommunen deltager i et projekt om beregning af anlægsprojekters klimabelastning, som kan være grundlag for, at kommunen får en praksis for at vurdere den klimamæssige effekt ved nye projekter for kommunale veje, stier og parkeringspladser.
Kommunens rammer for udvikling af attraktive og velfungerende byer og landområder bidrager til den grønne omstilling og reduceret klimabelastning.	Intet målepunkt	-	-	-	-	Målet kan nås, hvis kommunen bl.a. følger principperne i Planstrategi 2040 om byfortætning og byomdannelse samt kommuneplanens parkeringsnorm og retningslinje om bæredygtig jordhåndtering ved byggemodning.

Transport, mobilitet og byudvikling – status på indsats		
Mål for 2030	Indsats	Status
25 % af alle personbiler, der er indregistreret i Viborg Kommune som geografi, er el- eller brintbiler (ikke hybrid)	T.1 Udmønte kommunens ladestrategi fra 2022 via udbud af opgaven med at opstille ladestandere i hele Viborg Kommunes geografi. I de kommende år skal der gøres en vedvarende indsats for at sikre den løbende udbygning af infrastrukturen. Det drejer sig om ladestandere til kommunens egne biler og lovkrav om ladestandere ved en lang række kommunale bygninger inden 2025.	Der er etableret ladestandere på 73 kommunalt ejede lokationer. Dermed opfylder kommunen kravet om at have ladestandere ved bygninger med mere end 20 parkeringspladser jf. ladestanderbekendtgørelsens § 3. Placeringen af ladestanderne kan ses via følgende link: Placering af ladestandere .
	T.2 Arbejde for en god dækning med ladestandere til ejendomme, hvor borgerne ikke kan parkere på egen grund. Som en del af dette vil kommunen gøre en indsats med information og vejledning for at hjælpe bolig- og ejerforeninger til at opstille ladeinfrastruktur.	Etableringen af ladestandere jf. T.1 har givet en generelt bedre dækning, og mange af laderne er koncentreret omkring midtbyområder, og dermed ved områder hvor borgerne ikke kan etablere ladestandere på egen grund.
	T.3. Foretage evaluering i 2026 af om ladeinfrastrukturen giver en passende dækning i kommunens byer, og om strategien evt. skal udvides til også at omfatte infrastruktur til gasdrevne køretøjer.	Forvaltningen vil i muligt omfang samle driftsdata fra ladestandere til en vurdering af, om der evt. er yderligere behov for opstilling af ladestandere på kommunale arealer. Evalueringen foretages i 2026 og i forbindelse med revisionen af klimaplanen vurderes det samtidig, om kommunens ladestrategi skal revideres.

Reduktion af emissioner fra tung transport (busser og lastbiler indregistreret i Viborg Kommune) i forhold til 2018.	T.4 Vurdere løbende hvor markedsmodent grønne drivmidler til den tunge transport er og arbejde med understøttelse af infrastruktur i kommunens geografi og omstilling af egen flåde af tunge transportmidler til grønne alternativer.	Viborg Kommune vurderer løbende modenhed i markedet for drivmidler til køretøjer.
	T.5 Invitere transportsektoren i Viborg Kommunes Inspirationsforum.	Rammen for et inspirationsforum blev fastlagt ved beslutning i Klima- og Miljøudvalget d. 30/4 2024 om, at inspirationsforummet er alle de samarbejder og aktiviteter, Viborg Kommune har med det omgivende samfund om grøn omstilling, både med private og professionelle aktører. Der har endnu ikke sat et samarbejde i værk med parter inden for transportsektoren, men forvaltningen forventer at inddrage relevante parter fra transportsektoren i forbindelse med revision af klimaplanen i 2026.
20 % af alle rejser sker på cykel.	T.6 Etablere flere cykelstier for især at skabe sikre skoleveje samt renovere cykelstier og udbygge gang- og cykelstier.	Teknisk Udvalg fik præsenteret en behovsanalyse på skoleveje i januar 2025, som kom i i høring hos skolebestyrelserne, hvorefter udvalget i november tog behovsanalysen til efterretning og besluttede, at den skal indgå i kommende prioriteringer. Teknisk Udvalgs seneste prioritering af cykelstiprojekter skete i august 2025 med udgangspunkt i Trafikplan 2024 . Trafikplanen indeholder et anlægskatalog med mange projekttiltag på stinettet. Der indgår flere stiprojekter, som har til hensigt at forbedre trafiksikkerheden på flere af kommunens skoleveje samt at flere skolebørn kan cykle trygt i skole. Derudover beskrives en videreudbygning af stisystemet 'Den Midtjyske Cykelstjerne', hvor der er foreslået en række projekter, som vil være med til at skabe sammenhængende cykelforbindelser i det eksisterende stisystem, hvor der på enkelte strækninger mangler cykelstier. Kommuneplanens retningslinje 4.4 reserverer arealer til cykelpendlerstier som en udbygning af Den Midtjyske Cykelstjerne.
	T.7 Etablere nye cykelparkeringspladser og etablere el-standere til cykler.	Der er etableret cykelparkeringspladser på stationen i Viborg og Sparkær. Der er opsat 19 ladestandere til elcykler på stationen i Viborg. Der er opsat 3 cykelbokse med ladefaciliteter på både Stoholm og Bjerringbro Station vha. puljemidler fra Vejdirektoratet.
	T.8 Gennemføre kampagner til fremme af cyklisme.	Byrådet vedtog d. 28/8 2024 Trafikplan 2024 . Trafikplanen oplister ønsker om nye adfærdsprojekter, som fremmer cyklisme, fx om: <ul style="list-style-type: none"> • at flere elever skal cykle i skole. • at alle kommunens folkeskoler skal udbyde undervisning i trafiksikkerhed og færdsel, og • at alle kommunens folkeskoler skal have en trafiksikkerhedspolitik og færdselskontaktlærer. Kommunernes skoletrafiktest viser, at 91 % alle kommunens folkeskoler nu har en færdselskontaktlærer, og 68 % af folkeskolerne har undervist alle klasser i cyklistprøven. Viborg Kommune har i 2025 etableret en låneordning for elcykler, hvor borgerne gratis kan låne og afprøve en elcykel i to uger. Formålet er at øge borgernes kendskab og erfaringer med at erstatte daglig transport til cykling. Ordningen er løber frem til februar 2026. I samarbejde med Region Midtjylland og Viborg Gymnasium har Viborg Kommune deltaget i EU-projektet MOVE, som havde til formål at fremme bæredygtig transport blandt unge. Gymnasieeleverne havde et tværfagligt læringsforløb i efteråret 2024 som resulterede i en workshop, hvor eleverne præsenterede deres egne idéer til, hvordan unges transportvaner kan ændres. Workshopen blev bedømt af en dommerkomité med politikere fra henholdsvis Viborg Kommune og Region Midtjylland. Vinder-idéen blev samkørsels-appen "Kør med". Evalueringen af projektet viser, at det har øget elevernes bevidsthed og viden om bæredygtig mobilitet, men at det indtil videre har begrænset effekt på deres faktiske transportvalg.

Kollektiv busdrift 100 % på VE.	T.9 Stille grønnere krav til køretøjernes drivmiddel ved kommende udbud af buskørsel og lave en samlet plan for ønskerne til hvilke bustyper, der skal bruges, når by- og lokalbusserne i Viborg skal i udbud senest i 2024.	Dieselbusserne blev udskiftet med nye el-busser den 30/6 2024 og driftes af Umove. Samtidig blev der indført nyt busnet, som skal give færre tomme busser og flere afgang på de to mest benyttede bybusstrækninger. El-busserne har bl.a. automatisk kørestolsrampe og stoppestedsannoncering. Kommunen foretog udbuddet af emissionsfrie busser for både by- og lokalbusser med en kontraktperiode på 10 år ud fra en beslutning i Teknisk Udvalg d. 2/6 2022.
	T.10 Benytte kommunens indflydelse i Midttrafik til at arbejde for en ejerstrategi med fokus på brug af vedvarende energi.	Viborg Kommune er en del af Midttrafiks Repræsentantskab sammen med de øvrige 18 midt- og vestjyske kommuner og 2 regionrådsmedlemmer. Midttrafiks bestyrelse er bestående af 7 medlemmer udpeget af kommunerne og 2 medlemmer udpeget af Region Midtjylland.
Reduktion af emissioner fra flytrafik til og fra Viborg Kommune	T.11 Benytte kommunens indflydelse i Midtjyllands Lufthavn til at arbejde for en ejerstrategi med fokus på bæredygtig luftfart og lufthavnsdrift.	Midtjyllands Lufthavn blev solgt i 2025 og Viborg Kommune og de øvrige ejerkommuners ejerskab ophørte den 1. oktober 2025. Det betyder, at Viborg Kommune ikke kan benytte sin indflydelse som medejer til at sætte fokus på bæredygtig luftfart. Der fastsættes nye indsatser vedr. bæredygtig mobilitet ifm. revision af klimaplanen.
Prioritering af klimavenlige anlæg til transport.	T.12 Fastlægge en praksis senest i 2025 for at den klimamæssige effekt vurderes ved nye projekter for kommunale veje, stier og parkeringspladser.	Der er endnu ikke praksis for, at den klimamæssige effekt vurderes i sagsfremstillinger til politiske dagsordner ved nye projekter for kommunale veje, stier og parkeringspladser. Nogle af anlægsprojekterne vil kræve miljøvurdering og deres klimamæssige effekt belyses i miljørapporter i det omfang det skal beskrives som forventede væsentlige indvirkninger på miljøet. Forvaltningen deltager i et erfaringsfællesskab vedr. beregning af anlægsprojekters klimabelastning. Her udføres LCA-beregninger på konkrete projekter for at give en beslutningsgrundlag, der kan bruges til at nedbringe klimaaftrykket for det enkelte anlægsprojekt. Viborg Kommune har endnu ikke anvendt metoden på konkrete projekter, men vil fremadrettet vurdere, om der skal foretages LCA-beregninger på udvalgte anlægsprojekter.
Kommunens rammer for udvikling af attraktive og velfungerende byer og landområder bidrager til den grønne omstilling og reduceret klimabelastning.	T.13 Lade hensynet til ikke at øge transportbehovet unødigt indgå i prioritering og lokalisering af nye byudviklingsområder i kommuneplanen.	Byrådet ønsker, at byvækst i højere grad skal ske ved fortætning og byomdannelse og i mindre grad ved inddragelse af ny jord jf. kommuneplanens retningslinje 1.4 om 'Områder med potentiale for omdannelse og fortætning'. Kommuneplanens retningslinje 1.3 om 'Arealer til byvækst' tager udgangspunkt i, at halvdelen af byvæksten skal ske som omdannelse af eksisterende arealer i byzone, og at halvdelen af byvæksten skal ske som barmarksarealer, dvs. som nye udlæg. Kommuneplanen oplister en række fortætningspunkter, som primært ligger i Viborg og kommunens centerbyer. I Viborg skal fortætningen koncentreres i tre vækstakser, som er forbundet med handels- og stationsområdet.
	T.14 Fastholde at kommuneplanen har et reduceret krav til antal parkeringspladser for områder, der ligger mindre end 400 m fra Viborg Rutebilstation samt Viborg Banegård for at understøtte brugen af kollektiv trafik ved rejser til og fra Viborg Midtby.	Kommuneplanens afsnit om parkering i de generelle rammebestemmelser fastlægger en reduceret parkeringsnorm for afgrænsede områder med stationsnærhed i Viborg, Bjerringbro, Rødkærsbro, Sparkær og Stoholm.
	T.15 Sikre at overskudsjord ved byggemodning så vidt muligt anvendes inden for byggeområdet, så der undgås transport af jord. Det gøres ved at tilføje en retningslinje til kommuneplanen om hvordan overskudsjord skal håndteres, og at nye lokalplaner udlægger areal til håndtering af overskudsjord, der fx kan bruges til rekreative landskaber, støjafskærmning og lignende.	Kommuneplanens retningslinje 12.2 om jordbalance fastlægger: <ul style="list-style-type: none"> • <i>I forbindelse med planlægning for byudviklingsområder skal det tilstræbes at opnå jordbalance i planområdet.</i> • <i>Overskudsjord skal som udgangspunkt indgå i rekreative eller miljøforbedrende tiltag indenfor planområdet.</i> Retningslinjen medvirker til, at overskudsjord søges håndteret lokalt, hvorved behovet for transport af jord mindskes og dermed reduceres udledningen af drivhusgasser.

Landbrug og natur – status på mål						
Mål for 2030	Udvikling				Status	
	Målepunkt	2022	2023	2024		2025
Udledningen af drivhusgasser fra landbrug og arealanvendelse er reduceret med 60 % ift. udledningen i 1990. Dette mål konkretiseres og omsættes til delmål i takt med, at de nationale rammer for reduktionsindsatsen i landbruget forbedres, og i forbindelse med dialogen og partnerskabet med landbruget.	Reduktion ift. udledningen i 1990 jf. klimaregnskab	42 %	43 %			Det kræver en større årlig reduktion, for at målet kan opfyldes.
Alle lavbundsprojekter (i alt 2.726 ha), der var kendt i 2021, er gennemført. Yderligere gennemføres nye potentielle lavbundsprojekter i perioden 2030-2050 med samme CO ₂ -reduktion som de gennemførte projekter frem til 2030.	Gennemført (ha)	986	1.109	1.256	1.256	Det seneste opgjorte areal af gennemførte projekter og projekter under etablering er 4.895 ha. Det forventes at dette areal kan være gennemført i 2030, hvormed målet vil blive nået.
	Under etablering (ha)	1.271	1.235	2.299	3.639	
	Forundersøgelse (ha)	469	2.832	2.577	4.006	
950 ha mere skov inden 2030. Yderligere 2.350 ha mere skov i perioden 2030-2050.	Skovrejsning siden 2018 (ha.)	93	134			I forhold til udviklingen siden 2018 kræver det mere skovrejsning, for at målet kan opfyldes. Siden byrådet vedtog klimaplanen, har et flertal af Folketingets partier indgået politisk aftale om Den Grønne Trepert. Det indgår i aftalen, at der skal etableres 250.000 ha mere skov i Danmark herunder skal 100.000 ha være urørt skov. Skovrejsningen forventes at være stigende i forlængelse af Grøn Trepert.

Landbrug og natur – status på indsatser		
Mål for 2030	Indsats	Status
Udledningen af drivhusgasser fra landbrug og arealanvendelse er reduceret med 60 % ift. udledningen i 1990.	L.1 Fortsætte udviklingen af samarbejdet i et dialogforum med landbrugets organisationer i lokalområdet kaldet GO Landbrug. Viborg Kommune fungerer som tovholder for samarbejdet, hvor man kan samles på tværs efter behov, der sigtes dog efter minimum to fællesmøder om året. Indsatsen med GO Landbrug understøtter gennemførelsen af en række af klimaplanens andre indsatser, særligt L.2, L.3 og L.4 som der sættes fokus på i GO Landbrug.	Forvaltningen holder løbende møder med parterne i GO Landbrug. Udgangspunktet for møderne er den klimapartnerskabsaftale kommunen indgik i 2024 med Landboforeningen Midtjylland, Fjordland, Familielandbruget Midtjylland, Asmildkloster Landbrugsskole, Faculty of Technical Sciences, Aarhus Universitet og Food & Bio Cluster Denmark. Parterne afholdt i januar 2025 et stormøde for landmænd i kommunen for at understøtte viden, dialog og handling med afsæt i 'Aftale om et grønt Danmark'.
	L.2 Udarbejde lokalplaner, som muliggør konkrete, ansøgte projekter, der øger mængden af husdyrgødning der sendes til pyrolyse og produktion af biokul.	Lokalplanprocessen for en energipark ved Tjele er i gang, hvilket bl.a. skal muliggøre etablering af et biogasanlæg med pyrolyseanlæg til behandling af afgasset gylle og produktion af biokul. Byrådet har besluttet kriterier for prioritering af planlægning for vedvarende energianlæg, hvor komplette bioøkonomiske projekter indgår som ét prioriteringskriterie. Det drejer sig om samlede symbiotiske systemer, som kan understøtte, at virksomheder i Viborg Kommune bliver førende indenfor effektiv produktion af grønne brændstoffer og grøn omstilling af landbrugserhvervet. Kommuneplanens retningslinje 11.7 udlægger arealer til placering af pyrolyseanlæg, som kan producere biokul, sammen med biogasanlæg.
	L.3 Understøtte landbrugets anvendelse af klimaregnskaber. Det sker ved, at kommunens medarbejdere på landbrugstilsyn skaber dialog om klimaregnskaber med landmanden i det omfang, det giver mening på den enkelte bedrift. Dette gøres som del af kommunens generelle myndighedsarbejde med landbrug, hvor der foretages specifikke tilsynskampagner, der retter fokus på klima, drivhusgasudledninger og den grønne omstilling.	Viborg Kommune har i et pilotprojekt etableret klima-erfagrupper for landmænd, hvor de kan drøfte og blive engagerede i klimatiltag på bedriftsniveau. Som en del af projektet får tre landmænd fra erfagrupperne udarbejdet et klimaregnskab og -handleplan. Projektet afsluttes ultimo 2026 forventeligt med et fællesseminar for alle deltagende landmænd, hvor AU Viborg og Food & Bio Cluster Denmark inviteres til at deltage med oplæg og perspektivering. Desuden forventer forvaltningen at invitere øvrige landmænd i kommunen til også at deltage.

	<p>L.4 Understøtte anvendelsen af implementeringstiltag på den enkelte bedrift. Det drejer sig om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Øge udnyttelsesprocenten af gylle til biogasproduktion 2. Ændret fodersammensætning for malkekvæg 3. Hyppig udslusning af gylle fra stald til lager 4. Forsuring af gylle 5. Ændring af produktionsformer <p>Det sker ved:</p> <ol style="list-style-type: none"> A. At kommunens medarbejdere på landbrugstilsyn skaber dialog om de ovennævnte implementeringstiltag med landmanden i det omfang, det giver mening på den enkelte bedrift. Dette gøres som del af kommunens generelle myndighedsarbejde med landbrug, hvor der foretages specifikke tilsynskampagner der retter fokus på klima, drivhusgasudledninger og den grønne omstilling. B. At lokalplaner og miljøgodkendelser m.v. understøtter en øget biogasproduktion. Desuden vil kommunen i 2023 påbegynde udarbejdelse af en energiforsyningsplan, som bl.a. vil omfatte biogasanlæg. C. At kommunen benytter nye konkrete værktøjer i det generelle myndighedsarbejde som følge af nye ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at opnå hyppig udslusning af gylle. D. At kommunen er opmærksom på muligheden for at der indføres forsuring af gylle i forbindelse med udbygninger og udvidelser af landbrug. 	<ol style="list-style-type: none"> A. Kommunen arbejder ikke med at understøtte konkrete implementeringstiltag på enkelte bedrifter gennem landbrugstilsyn. Til gengæld er der oprettet klima-erfagrunder for landmænd, som beskrevet i L.3. B. Der pågår lokalplanlægning for Energipark Tjele, som vil give mulighed for at et biogasanlæg, og der er afholdt idéfaser for Energipark Iglsø, som omfatter biogasanlægget ved Iglsø, og for udvidelse af biogasanlægget ved Grønhøj. C. Kommunen fører tilsyn med opfyldelse af lovkrav om hyppig udslusning af gylle fra stalde med slagtesvin samt nye stalde til søer. D. Forvaltningen har ikke givet øget opmærksomhed til muligheden for forsuring af gylle. Da landmanden frit kan vælge, hvilke virkemidler der tages i brug, er forvaltningen som udgangspunkt hverken for eller imod forsuring af gylle, når den behandler ansøgninger om miljøgodkendelse.
<p>Alle lavbundsprojekter (i alt 2.726 ha), der var kendt i 2021, er under gennemførelse. Yderligere gennemføres nye potentielle lavprojekter i perioden 2030-2050 med samme CO₂-reduktion som de gennemførte projekter frem til 2030.</p>	<p>L.5 Fortsætte de igangværende projekter med udtagning af lavbundsgrunde og forberedelserne til nye projekter i god dialog med lodsejerne.</p>	<p>Kommunen er godt i gang med sin indsats med at tage lavbundsarealer ud af landbrugsdrift for at reducere udledning af drivhusgasser og kvælstof. Henholdsvis den 12/11 og 17/12 2025 principvedtog byrådet Viborg Kommunes andel af Lokal Trepert Randers Fjord og af Lokal Trepert Limfjorden, som understøtter, at der fortsat udtages lavbundsjord.</p>
<p>950 ha mere skov inden 2030. Yderligere 2.350 ha mere skov i perioden 2030-2050.</p>	<p>L.6 Undersøge mulighederne for at rejse skov på kommunens egne ejendomme, der i øjeblikket lejes ud som landbrugsjord, og hvor det er muligt at købe jord med henblik på skovrejsning.</p> <p>L.7 Understøtte privat skovrejsning ved at tage initiativ til at oprette partnerskaber for skovrejsning for at fremme skovrejsningen i tæt dialog med lodsejere, vandværker og andre organisationer eller virksomheder samt indgå i dialog om kommunens engagement i skovrejsningsprojekter, som også kan være med til at sikre rent grundvand.</p>	<p>Klima- og Miljøudvalget havde en temadrøftelse d. 16/9 2025 om kriterier for kommunens deltagelse i skovrejsningsprojekter.</p> <p>Flere virksomheder udviser samfundsansvar og kompenserer for deres miljø- og klimapåvirkninger bl.a. ved investering i skovrejsning. Forvaltningen modtager ofte henvendelser og forespørgsel på muligheder for skovrejsning i kommunen, og svarer aktivt på forespørgslerne med fokus på mulighederne for at skabe synergier ind i projekterne, som giver multifunktionelle løsninger på samme areal.</p>
	<p>L.8 Have øget fokus på udpegningen af arealer til skovrejsning ved næste kommuneplanrevision.</p>	<p>Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede d. 22/1 2025 at igangsætte udarbejdelse af et tematillæg om det åbne land med revision af følgende af kommuneplanens retningslinjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grønt Danmarkskort (økologiske forbindelser, potentielle økologiske forbindelser, naturområder, potentielle naturområder) (planlovskrav) • Bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber • Skovrejsning • Lavbundsarealer • Værdifulde landbrugsarealer <p>Tematillægget udarbejdes sideløbende med implementeringen af Aftale om et Grønt Danmark i kommuneplanen, så begge kan udgøre det langsigtede grundlag for omlægningen og omstillingen af Danmarks arealer og af fødevarer- og landbrugsproduktionen i Danmark.</p>

Uddannelse af børn, voksne og medarbejdere – status på mål		
Mål for 2030	Udvikling	Status
Vi uddanner fremtidens borgere til at bygge og efterspørge fremtidens bæredygtige samfund. Klima og bæredygtighed er en naturlig del af undervisningen i Viborg Kommunes folkeskoler og er en integreret del af undervisningen.	Der er ikke data for dette.	Klima og bæredygtighed er en del af folkeskolens fagrække og folkeskolens formål under “Menneskets sammenspil med naturen”. Indholdet er lokalt tilrettelagt. Der er planlagt fælles undervisningsinitiativer omk. bæredygtighed i Det Fælles Fundament for Danmarks Bedste Åbne skole – Se KLC Viborg
Alle borgere kender til klimaudfordringen og har et godt billede af, hvilke handlemuligheder de har.	Der er ikke data for dette. Forvaltningen undersøger muligheden for at foretage en spørgeskemaundersøgelse af et repræsentativt udsnit af kommunens borgere for at kvalificere arbejdet med forbrugsbaserede udledninger.	Det vurderes, at langt de fleste borgere har et generelt kendskab til klimaudfordringerne, og at kommunens aktiviteter giver borgerne stadig bedre viden om, hvordan de kan leve mere bæredygtigt.
Hensyn til klima skal indgå i alle kommunens aktiviteter.	Der er ikke data for dette.	Det vurderes, at kommunen vil arbejde hen mod at kunne opfylde målet. Dette skal bl.a. understøttes af, at der i 2026 udarbejdes en klimahandleplan for kommunen som organisation.

Uddannelse af børn, voksne og medarbejdere – status på indsatser		
Mål for 2030	Indsats	Status
Vi uddanner fremtidens borgere til at bygge og efterspørge fremtidens bæredygtige samfund. Klima og bæredygtighed er en naturlig del af undervisningen i Viborg Kommunes folkeskoler og er en integreret del af undervisningen.	U.1 Fortsætte Grønne Sammen med årlige temauger om bæredygtighed i uge 36-37 for alle folkeskoler, kommunale og selvejende børnehuse samt dagplejen.	Børn i dagtilbud og skoler arbejder med overskriften bæredygtighed og naturvidenskab jf. Det Fælles Fundament via lokale initiativer og eventuelle tilbud via KLC Viborg. Skolerne arbejder fortsat med Klima og bæredygtighed lokalt, da det står i fagene og Folkeskoleloven. De vurderer selv rammerne og indholdet. KLC Viborg vil stadig understøtte Grønne Sammen med viden og forløb, der taler ind i klimaplanens tematikker.
Alle borgere kender til klimaudfordringen og har et godt billede af, hvilke handlemuligheder de har.	U2. Motivere, koble og skabe sammenhænge på tværs af aktører og kommunale samarbejdspartnere. Byrådets ambition er, at Grønne Sammen bliver et slags grønt folkemøde, hvor bæredygtighed, biodiversitet og grøn omstilling bliver et fælles ansvar.	Grønne Sammen – Evaluering 2024 og aktivitetsplan 2025 blev behandlet i Klima- og Miljøudvalget d. 25/3 2025. En tilsvarende sag forventes behandlet i Klima-, Miljø og Naturudvalget i foråret 2026. I 2025 afholdte Grønne Sammen løbende aktiviteter fordelt over hele året og i flere lokalområder, og folk kan møde Grønne Sammen i mange sammenhænge. Klimaaktiviteterne er samlet på viborg.dk/groennesammen . Aktiviteterne fandt sted som Hverdagens KlimaTopmøder i landsbyer, børneaktivitetsområde under Snapsting og på Viborg Animations Festival, aktiviteter i efterårsferien og under Jul i Viborg. Yderligere er der arbejdet videre med oprettelse af Klimakorpset og samarbejde med ungdomsuddannelser.
Hensyn til klima skal indgå i alle kommunens aktiviteter.	U.3 Integrere klima og bæredygtighed i hverdagen og i mødet med borgeren og samarbejdspartneren i alle Viborg Kommunes institutioner og administrationsenheder.	I 2026 udarbejdes der en klimahandleplan for kommunen som organisation. Der vil et særligt indsatsområde blive viden og adfærd hos kommunens medarbejdere. Dette understøttes af en række klimatopmøder, hvor kommunale medarbejdere får mulighed for at arbejde systematisk med adfærdsændringer i hverdagen.

Fra affald til ressource – status på mål						
Mål for 2030	Målepunkt	Udvikling				Status
		2022	2023	2024	2025	
Vi vil arbejde for en klimaneutral affaldssektor.	Intet	-	-	-	-	Målet søges opnået via gennemførelse de planlagte initiativer i affaldshåndteringsplanen for 2021-2026.
60 % genanvendelse af alt husholdningsaffald produceret i Viborg Kommune.	Genanvendelsesprocent	58,7 %	57,8 %	59,0 %	59,2 %	Målet forventes opnået. Der er i 2024 og 2025 åbnet for endnu flere sorteringsarter på genbrugspladserne, så vi trækker flere genanvendelige ressourcer ud af det deponeringsegnete og det forbrændingsegnete affald. Genanvendelsesprocenter er opgjort via Nøgletalsmodellen baseret på Affaldsviden.dk (reel genanvendelse af husholdningsaffald). Opgørelsesmetoden er ændret i 2023, derfor er alle tal korrigeret i nærværende skema i henhold til den ændrede metode, som anvendes i affaldsbranchen.
Bidrage til en udsortering af 80 % dansk plastik fra forbrændingsegnet affald.	Ingen data	-	-	-	-	Ny affaldsordning med sortering i 10 fraktioner (herunder blød og hård plast) er indført fra april 2024. Pr. 1. oktober 2025 er ansvaret for håndtering og genanvendelse af emballageplast overgået til Dansk Producent Ansvar (DPA). Mængderne af indsamlet plast er mere end fordoblet i Viborg Kommune efter april 2024 i henhold til opgørelserne på Affaldsviden.dk. Ansvaret for målopfyldelsen er overgået til DPA med indførelsen af producentansvar.
Indsamling og transport af affald sker med køretøjer, der kører på ikke-fossilt brændstof.	Andel renovationsbiler på ikke-fossilt brændstof ved indsamling af husstandsaffald	0 %	0 %	95 %	95 %	I 2025 er der anvendt el- og HVO-drevne renovationsbiler til al kommunal husstandsindsamling i komprimatorbiler. Der er endnu ikke konkrete tiltag for indførelse af ikke-fossilt brændstof ved øvrig transport af affald.
Alle borgere kender til og handler efter affaldshierarkiets principper om en prioritering af affaldshåndtering med fokus på hhv. genbrug, genanvendelse, anden nyttiggørelse og sidst, bortskaffelse.	Intet	-	-	-	-	Målet søges opnået ved, at der løbende gennemføres og udvikles en kommunikationsindsats om affaldshåndtering med fokus på affaldshierarkiets principper, så alle borgere har nem adgang til information herom. Også i 2025 er der arbejdet på at styrke kommunikationen til mange forskellige målgrupper via en bred medie- og kampagneindsats.

Fra affald til ressource – status på indsatser			
Mål for 2030	Indsats		Status
Vi vil arbejde for en klimaneutral affaldssektor (herunder også delmålene om 60 % genanvendelse af husholdningsaffald, 80 % udsortering af plastik og om borgernes kendskab).	A.1 Gennemføre initiativer på affaldsområdet som allerede er planlagt i affaldshåndteringsplanen (link). Viborg Kommunes affaldshåndteringsplan 2021-2026 indeholder flg. hovedpunkter og indsatser:		Status vedr. indsatserne i affaldshåndteringsplanen:
	Husstandsindsamling	1.1 Udvidet affaldssortering ved husholdninger i Viborg Kommune	Udvidet affaldssortering trådte i kraft i hele kommunen i april 2024, og Domkirke kvarteret i Viborg forventes at blive klar til den nye ordning i første kvartal 2026. I 2025 blev et nyt modtageanlæg (omlastestation) til håndtering af det indsamlede husholdningsaffald taget i brug.
		1.2. Forbedring af genanvendelses kvalitet og -mængde for madaffald indsamlet i Viborg kommune	Der udleveres poser til madaffald til alle borgere.
		1.3. Supplerende ordninger for husstandsindsamling i Viborg Kommune	Behovet for supplerende ordninger for husstandsindsamling i Viborg Kommune ud over den lovpligtige affaldssortering ved husholdninger vurderes løbende.

	Genbrugsstationer	2.1. Sammenhæng mellem husstandsindsamlingen og genbrugsstationerne	Der er overensstemmelse i skiltningen på alle kommunens genbrugsstationer og de anvendte piktogrammer for husstandsindsamlet affald jf. de nationalt godkendte affaldsikoner og sorteringsdefinitioner for alle affaldsfraktioner. Der er etableret indsamlingsmuligheder på genbrugsstationerne for alle affaldsfraktioner med undtagelse af de affaldstyper, der udelukkende må indsamles direkte ved husstanden (fordærveligt affald, herunder fx restaffald og madaffald).
		2.2. Indretning og affaldssortering på genbrugsstationerne	Der arbejdes løbende på at identificere og udvikle sorterings- og afsætningsmuligheder for nye genanvendelige affaldsfraktioner på genbrugsstationerne. Der er f.eks. indført indsamling af stenuld, glasuld og fibergips i 2025. Der gennemføres fokuserede kampagner for øget sortering på genbrugsstationerne.
		2.3. Organisering, struktur og service på genbrugsstationerne	Åbningstider på Bjerringbro Genbrugsstation er udvidet. Udvidelse af overdækket opbevaringsplads og opgradering af arbejdsmiljøforhold på genbrugsstationerne er under etablering. Asbesthåndtering er fjernet fra alle genbrugsstationer. Der vurderes løbende på indretnings- og udvidelsesmulighederne på kommunes genbrugsstationer. I 2026 vil der blive etableret forsøgsordning for aflevering af have-/parkaffald, jord og røde miljøkasser på en ubemandet plads ved genbrugsstationen i Karup i tidsrummet 07-22 alle dage, og ordningen forventes udvidet til flere genbrugsstationer på sigt.
	Formidling	3.1. Skoletjeneste	Med en opgradering af personaleressourcer er tilgængeligheden styrket, og der er fokus på udvikling. Med fokus på samarbejder på tværs af kommunen med skoler, dagtilbud, KLC Viborg (Kulturelt LæringsCenter Viborg), Forskningens Døgn, Grønne Sammen, Viborg Animationsfestival, biblioteket, Kulturprinsen, Snapsting for Børn m.fl.)
		3.2. Formidlingsplatform	En styrket formidlingsplatform på affaldsområdet udføres ved styrkelse af dialog og inddragelse af borgere, lokale virksomheder, kulturliv og kommunale institutioner og kommunale virksomheder. Vi har fokus på synliggørelse af affaldsområdet i sammenhæng med relevante lokale kulturelle og sociale tilbud, fx ved Snapsting, Open by Night, festivaler og byfester, arrangementer på bibliotekerne, dialogmøder med foreninger og netværksgrupper m.fl. Guidede ture på affaldscenter og foredrag afholdt ude i foreninger understøtter viden om affald.
	Genbrugseffekter	4.1. Genbrugscentral	Det forventes, at der etableres en genbrugscentral samtidig med etablering af øvrige nye rammer for Revas i Viborg Vestby. Der planlægges konceptforberedende aktiviteter i 2026, som understøtter genbrugsområdet.
		4.2. Platform for lokal forankring af affaldsaktiviteter	Der er iværksat afsøgning og udvikling af samarbejder for lokal forankring af affaldsrelaterede aktiviteter, og der etableres løbende adgang til forskellige typer affald for relevante aktører, der kan styrke genbrugstanken og cirkulær økonomi på affaldsområdet i Viborg Kommune. F.eks. er der etableret lokal indsamling af fliser til kommende skolebyggeri i Stoholm. Platformen forventes udbygget samtidig med etablering øvrige nye rammer for Revas i Viborg Vestby. Der planlægges konceptforberedende aktiviteter i 2026, som understøtter lokal forankring og partnerskaber.
	Affald i det offentlige rum	5.1. Affald i det offentlige rum	Affald i det offentlige rum hører under det skattefinansierede område (Trafik & Veje). Der er endnu ikke etableret konkrete indsatser for at sikre sammenhæng mellem den kommunale husstandsindsamling af affald og Viborg Kommunes tilbud om håndtering af affald i det offentlige rum.
	Erhvervsaffald	6.1. Fremme sortering af genanvendeligt erhvervsaffald i Viborg Kommune	Der pågår standardisering vedr. virksomheders anvendelse af den kommunale indsamlingsordning (virksomheder med kommunal ordning skal anvende standardbeholdersæt). Pr. 1. juli 2025 blev der indført krav for virksomheder om at benytte klare affaldssække til forbrændingseget affald. I forbindelse med kommunens miljøtilsyn på virksomheder gennemføres affaldstilsyn. Samtidigt er der pr. 1. januar 2025 lovmæssigt indført krav om gennemførelse af styrket affaldstilsyn på virksomheder, hvor der ikke normalt gennemføres miljøtilsyn. Der er pt. tale om ca. 80 affaldstilsyn om året på brancher eller konkrete virksomheder udpeget af Miljøstyrelsen. Affaldstilsynene gennemføres med fokus på korrekt sortering og bortskaffelse af virksomhedernes erhvervsaffald og husholdningslignende affald for blandt andet at sikre, at affaldet sorteres korrekt og i videst muligt omfang genbruges og genanvendes.
Indsamling og transport af affald sker med køretøjer, der kører på ikke-fossilt brændstof.	A.2 Stille krav om tilbud med køretøjer, der kører på ikke-fossilt brændstof ved udbud på renovationskørsel.		I 2024 overgik man til el- og HVO-drevne renovationsbiler til al kommunal husstandsindsamling i komprimatorbiler. Der er endnu ikke konkrete tiltag for indførelse af ikke-fossilt brændstof ved øvrig transport af affald.

Grønt erhvervsliv – status på mål						
Mål for 2030	Udvikling					Status
	Målepunkt	2020	2021	2022	2023	
Brændselsforbrug på industrivirksomheder er reduceret med 25 % via energieffektivisering eller skift fra olie og naturgas til el eller fjernvarme.	Reduktion af fossilt brændselsforbrug i fremstillingsvirksomheder ift. 2018	8 %	18 %	26 %	34 %	Målet er opfyldt.
Skabe et attraktivt erhvervsmiljø i konstant udvikling og et dynamisk forsknings- og udviklingsmiljø med fokus på grøn teknologi og bæredygtig produktion.	Ingen data	-	-	-	-	Målet opfyldes ved fortsættelse af de nuværende indsatser.

Grønt erhvervsliv – status på indsatser		
Mål for 2030	Indsats	Status
Brændselsforbrug på industrivirksomheder er reduceret med 25 % via energieffektivisering eller skift fra olie og naturgas til el eller fjernvarme.	GE.1 Deltage gennem erhvervsrådet Business Viborg i projektet ECSMV (Energieffektivitet og CO ₂ -besparelser i virksomheder i Region Midtjylland).	Indsatsen er gennemført og afsluttet. Foruden denne indsats har Viborg Kommune i 2025 øget bevillingen til lokal erhvervsservice som udføres af Business Viborg. Bevillingen er målrettet et bæredygtighedsprogram, som er et forløb for virksomheder, der vil styrke deres forretning og tage ansvar for fremtiden.
Med fokus på grøn teknologi og bæredygtig produktion skabes der et attraktivt erhvervsmiljø i konstant udvikling og et dynamisk forsknings- og udviklingsmiljø.	GE.2 Understøtte en bæredygtig udvikling gennem FN17 Business, som skaber forretningsudvikling og innovation for små og mellemstore virksomheder og start-ups.	Viborg Kommune har ydet tilskud til FN17 Business i en årrække fra 2020 frem til og med 2025. FN17 Business har indgået partnerskaber med en lang fortrinsvis lokale virksomheder, som alle er i gang med konkrete ESG-tiltag. FN17 Business hjælper desuden en række virksomheder med udarbejdelse af en ESG-rapport. ESG rapportens format gør det muligt for virksomhederne at vise omverdenen virksomhedens nuværende og planlagte tiltag. Jobcenter Viborg havde stor succes med et projekt, hvor studerende og ledige blev opkvalificeret med den nyeste viden inden for ESG og ESG-rapportering. Virksomhederne var ivrige aftagere af disse lige indtil EU annoncerede den såkaldte omnibus, hvor kravene til ESG-rapportering er blevet væsentligt reduceret. Derfor er tiltaget nu blevet sat i bero.
	GE.3 Understøtte udvikling af AU Viborg til i endnu højere grad at være et nationalt og internationalt kraftcenter for grøn omstilling af landbruget. Undersøge og understøtte mulighederne for, at forskning og forskningsresultater om klima omsættes til initiativer og indsatser i Viborg Kommune.	Viborg Kommune understøtter udviklingen af AU Viborg ved: <ul style="list-style-type: none"> Løbende dialog om, hvordan AU Viborgs viden kan bringes mere i spil ift. den grønne omstilling af landbruget i Viborg Kommune. Udarbejdelse af et nyt og opdateret plangrundlag for AU Viborgs uddannelses- og forskningscenter i Foulum på baggrund af deres mobilitets- og helhedsplan. Planlægning for en industripark nær AU Viborg, hvor der vil kunne udvikles bæredygtige, grønne og fossilfrie løsninger indenfor særligt fødevarer, foder, protein, energi og materialer. Viborg Kommune omsætter forskning til lokale initiativer ved: <ul style="list-style-type: none"> At deltage som medansøger i projektet CAR2MA, som bl.a. vil analysere kulstofressourcerne i landbrug mm. og erhvervspotentialet for at udnytte disse lokale ressourcer. Løbende at indgå i særligt EU-ansøgninger, når AU Viborg /Aarhus Universitet inviterer Viborg Kommune hertil.

		<p>AU Viborg, The Animation Workshop og Viborg Kommune har indgået et samarbejde mhp. At fremme formidling af forskning og viden ved brug af visuelle virkemidler. Målgrupperne er både andre forskere og borgere. De første film er produceret i 2025 og flere forventes fremadrettet.</p> <p>Aarhus Universitet og Viborg Kommune har i 2025 indgået et samarbejde om og afsat midler til 'Hub Viborg', og der er ansat en såkaldt Hub Manager. Ambitionen med Hub Viborg er at skabe et internationalt førende kraftcenter for det biobaserede samfund. Ambitionen skal udfoldes i et bredt samarbejde med en lang række aktører indenfor flere indsatsområder, herunder fremme iværksætteri, styrke samarbejdet med erhvervslivet og forskning, aktiviteter og events, tiltrække investeringer og fælles interessevaretagelse.</p>
	<p>GE.4 Understøtte at Agro Business Park i Foulum/Viborg udvikles yderligere til at være et erhvervs- og iværksætttermiljø for virksomheder indenfor jordbrug og bioøkonomi.</p>	<p>AU Viborg, Agro Business Park og Viborg Kommune har medio 2023 indgået en fælles samarbejdsaftale. Aftalen løber over 3 år og har primært fokus på</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Scouting af forskning og omsættelse heraf til forretning, 2) Etablering af iværksætterfunktion overfor studerende og forskere, 3) Forskellige events for studerende, forskere og eksisterende virksomheder i Agro Business Park, og 4) Branding af Agro Business Park og Foulum-området.
	<p>GE.5 Udvikle en energipark, hvor et samspil mellem virksomheder demonstrerer, hvordan et integreret energisystem kan udfoldes i fuld skala. Energiparken skal fungere som et højteknologisk udviklingscenter for et intelligent samspil i udnyttelsen af biomasser og lagring af forskellige miljøvenlige energiformer.</p>	<p>Der pågår lokalplanlægning for energipark Tjele, som er en samlet biocirkulær klynge, der bl.a. skal producere brændsler vha. vedvarende energianlæg. Desuden er der igangsat planlægning for et CAES-anlæg (brint- og trykluftlager) ved Ll. Torup gaslager.</p>

Transport i Viborg Kommune som organisation – status på mål						
Mål for 2030 (og 2035)	Udvikling				Status	
	Målepunkt	2022	2023	2024		2025
Al personkørsel i biler, busser, taxaer mm. betalt af Viborg Kommune samt renovationsbiler, kører på el eller andre grønne drivmidler.	Antal eldrevne køretøjer	24	91	97	100	Det forventes at en omlægning af kommunens samlede flåde af ca. 350 biler sandsynligvis ikke kan ske inden 2030 medmindre den nuværende udvikling ændres. Dertil kommer, at den samlede mængde kørsel (bestilling af kørsel til borgere mv.) endnu ikke er underlagt krav i udbuddene om, at leverandørerne skal køre på el.
Viborg Kommune som organisation er CO ₂ e-neutral i 2035.	CO ₂ -udledning fra transport	Med et nyt implementeret digitalt system til dataunderstøttelse af grønne indkøb, kan forvaltningen fremadrettet løbende analysere CO ₂ -udledningen fra transport i organisationen.				Det vurderes, at kommunes indsatser kan lede til en CO ₂ e-neutral udledning fra transport i 2035. Fremadrettet vil de overordnede indsatser for grøn omstilling af kommunens transport blive behandlet i den kommende klimahandleplan for kommunen som organisation.

Transport i Viborg Kommune som organisation – status på indsatser		
Mål for 2030	Indsats	Status
Al personkørsel i biler, busser, taxaer mm. betalt af Viborg Kommune samt renovationsbiler, kører på el eller andre grønne drivmidler.	VKT.1 Vurdere konsekvenser for klima og bæredygtighed som grundlag for alle beslutninger om borgere og ansattes transport vedr. rejsemål som angår Viborg Kommunes drift. Iværksættes fra 2023.	Indsatsen kan indgå, når der i 2026 udarbejdes en klimahandleplan for kommunen som organisation.
	VKT.2 Opdatere kommunens flådeanalyse fra maj 2020 senest i 2024.	I oktober 2025 blev der besluttet centrale principper, snitflader og økonomi omkring kommunens kommende flådestyring, som forventes at omfatte mindst 350 køretøjer. Den fulde tekniske løsning, herunder isætning af GPS-trackere i bilerne, vil være fuldt ud implementeret og idriftsat i april 2026.
	VKT.3 Følge transportens udvikling ved hvert andet år at opdatere det grønne virksomhedsregnskab for klimabelastningen fra Viborg Kommune som organisation, som første gang er opgjort for 2019.	Kommunen har taget et nyt CO ₂ -regnskab (KMD CarbonKey) i brug, som beskrevet i afsnittet om indkøb i Viborg Kommune som organisation. Kommunen ser løbende på muligheder for at omstille sine egne tunge transportmidler til grønne alternativer som f.eks. HVO-diesel (ren biodiesel). Ved at overgå til dette brændstof fortrænges ca. 700-750 ton CO ₂ . Finansiering af prisforskellen mellem HVO-diesel og fossil diesel, gør det for øjeblikket ikke muligt at skifte brændstof. Desuden har kommunen øget antallet af eldrevne varevogne. Ved udskiftning af varevogne tages løbende stilling til, om der ud fra benyttelse og kørselsmønstre er mulighed for at erstatte et dieseldrevet køretøj med en el-bil. Kommunen gør fortsat forsøg med klipping af græs med robotter og er undersøgende på mulighederne for udbredelse.

Bygninger i Viborg Kommune som organisation – status på mål						
Mål for 2030 (og 2035)	Målepunkt	Udvikling				Status
		2022	2023	2024	2025	
98 % af Viborg Kommunes bygningsmasse opvarmes med fossilfri energi.	Andel bygningsareal opvarmet med fossilfri energi.	86 %	87 %	88 %	90 %	Ca. 520.000 ud af 600.000 m ² af kommunens bygninger er i dag tilsluttet fjernvarme (som betragtes som fossilfri energi i denne sammenhæng). Målet kan nås, hvis varmekæderne fortsætter udrulningen af fjernvarmenet i det nuværende tempo og kommunen tilslutter sine bygninger til fjernvarme.
Energiforbrug i alle egne bygninger skal optimeres gennem databaseret energiledelse.	Andel bygningsareal med databaseret overvågning af energiforbrug	48 %	50 %	70 %	76 %	Elforbrug er overvåget på stort set samtlige bygninger Varmeforbrug er overvåget på ca. 72 % af bygningerne, og forventes at blive udbredt yderligere til de sidste bygninger inden for de kommende år i takt med konverteringer fra olie- og gasforsyninger. Vandforbrug er overvåget på ca. 59% af bygningerne. Det forventes fremadrettet, at udbygning af overvågning sker i takt med, at vandværkerne udbygger deres målerinfrastruktur ift. automatisk aflæsning.
Viborg Kommunes bygningsmasse energirenoveres i henhold til niveau fastsat i Energistyrelsens klimahandlingsplan, hvilket forventes at kræve energirenovering af 15.000-20.000 m ² årligt.	Afventer afklaring om implementering af direktiv	-	-	-	-	Endnu ikke igangsat. Der er på anlægsbudgettet afsat 10,2 mio. kr. i 2027, 2028 og 2029.
Viborg Kommune prioriterer CO ₂ som en parameter ved beslutninger om byggeri og renoveringer.	Antal kommunale projekter med vurdering af klimamæssig effekt	1	2	3	3	Pt. er det kun Lysningen og Stoholm skole, som er omfattet af en certificeringsordning. Fremadrettet er alle byggeprojekter over 1.000 m ² omfattet af kravet om LCA-beregning ifm. byggeansøgning. Målet kan nås, hvis kommunen også får en praksis for at vurdere den klimamæssige effekt inden anlægsbeslutninger for kommunale byggerier.
Viborg Kommune er CO ₂ e-neutral i 2035 i sine bygningers energiforbrug.	CO ₂ -udledning fra elforbrug (ton CO ₂)	1.853	1.246	472	Ikke opgjort endnu	Det vurderes, at målet kan nås gennem kommunens indsatser og med en forventet generel udvikling hen mod en fossilfri el- og fjernvarmeproduktion.
	CO ₂ -udledning fra olie- og gasfyrede ejendomme (ton CO ₂)	107	105	107	96	Fremadrettet vil de overordnede indsatser for grøn omstilling af kommunens bygninger blive behandlet i den kommende klimahandleplan for kommunen som organisation. Kommunens bygningsmasse vil være et af fokusområderne i klimahandleplanen.

Bygninger i Viborg Kommune som organisation – status på indsatser		
Mål for 2030	Indsats	Status
98 % af Viborg Kommunes bygningsmasse opvarmes med fossilfri energi.	VKB.1 Udskifte alle olie- og naturgasfyr så hurtigt som muligt, primært med fjernvarme og varmepumper.	<p>Det samlede finansieringsbehov er vurderet at være 105,5 mio. kr. fordelt over perioden 2026-2035. I budgetforliget for 2026-2029 er der afsat henholdsvis 6,2 mio. kr. i 2026, 11 mio. kr. i 2027, 10,7 mio. kr. i 2028 og 11 mio. kr. i 2029.</p> <p>Med den nuværende bevilling vil olie- og gasfyrene i kommunale bygninger kunne være udfaset omkring 2035 jf. kommunens hjemmeside om databaseret energiledelse - link.</p> <p>Byrådet ønsker, at Viborg Kommunes olie- og gasfyrede bygninger konverteres til fjernvarme i den takt, som fjernvarmeselskaberne udruller fjernvarmenettet. Status er, at der med udgangen af 2025 er konverteret i alt 22 lokationer til fjernvarme, i takt med at fjernvarmen kommer frem.</p>

	VKB.2 Øge opmærksomheden på at indkøbe grøn el i takt med at kommunens bygninger i stigende omfang opvarmes med eldrevne varmepumper.	<p>Viborg Kommune har indgået ny aftale på levering af el med Energi Viborg pr. 1. januar 2026. Aftalen er indgået som Flex-el, hvilket betyder, at kommunen betaler en variabel elpris, der følger markedsprisen time for time på den nordiske elbørs Nordpool, plus et tillæg på 2,5 øre/kWh. Der betales herudover ikke abonnement el.lign. Dermed kan der være økonomiske besparelser ved at flytte elforbrug til perioder med høj andel elproduktion på solceller og vindmøller, hvor der typisk er lave elpriser.</p> <p>I 2025 afklarede forvaltningen de fysiske, juridiske og økonomiske muligheder og konsekvenser for at etablere solceller på tagene af kommunale bygninger, hvilket Økonomi- og Erhvervsudvalget blev orienteret om den 9/4 2025.</p>
Energiforbrug i alle egne bygninger skal optimeres gennem databaseret energiledelse.	VKB.3 Overvåge energiforbruget i egne bygninger på timebasis gennem digital logning af forbrugsdata og analysere data med henblik på handlingsanvisninger, hvor der er væsentlig kilder til unødigt stort energiforbrug. Den databaserede energiledelse vil give et centralt overblik over energiforbruget i Viborg Kommunes bygningsmasse og vejlede bygningsejerne om omkostningseffektive investeringer i energibesparelser.	<p>I 2024 overgik ejendomsdriften af kommunens bygninger til en centraliseret enhed under Ejendomme og Energi. I forlængelsen af centraliseringen af ejendomsservice er der oprettet et energiteam, der arbejder på tværs af teknisk servicedistrikterne. Teamet består af nøglemedarbejdere i Teknisk Service, der har fået ekstra uddannelse indenfor energibesparende foranstaltninger, herunder forbrugsanalyser, bygningsstyringer mm. Energiteamet er forankret i Ejendomme og Energi, hvor de i samråd med energirådgiverne udfører og følger op på energiprojekter og energiforbruget i kommunale ejendomme.</p> <p>I 2023 har Ejendomme og Energi indkøbt et AI-baseret energiovervågningssystem som Viborg Kommune anvender til databaseret energiledelse af sin ejendomsportefølje. Der udrulles løbende flere og flere forbrugsmålere, som bliver overvåget af systemet. Vha. energiovervågningssystemet er der udarbejdet en årsrapport om databaseret energiledelse, som bl.a. beskriver udviklingen i energiforbruget og opnåede energieffektiviseringer. Det giver en stor indsigt i energiforbruget og kunstig intelligens bidrager til at kortlægge potentielle energieffektiviseringer. Årsrapporten udarbejdes årligt og præsenteres årligt for Økonomi- og Erhvervsudvalget.</p>
Viborg Kommunes bygningsmasse energirenoveres i henhold til niveau fastsat i Energistyrelsens klimahandlingsplan, hvilket forventes at kræve energirenovering af 15-20.000 m ² årligt.	VKB.4 Energirenovere kommunes bygningsmasse til et niveau, som fastlægges i Energistyrelsens klimahandlingsplan på baggrund af det vedtagne EU-direktiv. Direktivet forventes omsat til national lovgivning i løbet af 2024. Det forventes at betyde, at Viborg Kommune skal energirenovere 15-20.000 m ² årligt, og pengene til dette skal afsættes i budgettet fremadrettet. Det drejer sig bl.a. om at flytte den del af bygningsmassen som ligger under Energimærke B (3 % af bygningsmassen om året) til "nearly zero" svarende til energimærke B.	<p>EU har i juli 2023 vedtaget et direktiv om energirenovering af offentlige bygninger. Direktivet betyder, at kommunen bliver forpligtet til årligt at energirenovere 3 % af sin bygningsmasse. Direktivet skal omsættes til dansk lovgivning indenfor to år.</p> <p>Som et led i at realisere målsætningen i den fælles ejendomsstrategi og samtidig leve op til sammenhængsmodellens målsætning om at skabe bæredygtige og energivenlige bygninger er der frem til 2029 afsat midler til renovering og energibesparende tiltag. Der er på anlægsbudgettet 2026-2029 afsat 10,2 mio. kr. i 2027, 2028 og 2029 til at efterleve kravet i Energi Effektiviserings Direktivet. I budgetforliget er der derudover afsat midler til generel energiforbedring i kommunale bygninger med 7,4 mio. kr. i 2026, 8,2 mio. kr. i 2027, 10,6 mio. kr. i 2028 og 11,4 mio. kr. i 2029.</p>
Viborg Kommune prioriterer CO ₂ som en parameter ved beslutninger om byggeri og renoveringer.	VKB.5 Gøre øget brug af certificeringsordninger i kommunalt byggeri (f.eks. Svanemærket og DGNB) jf. kommunens handleplan for grønne indkøb.	<p>Der er gennemført DGNB Certificering af Lysningen (ny skole i Overlund), samt planlagt certificering af Ny Stoholm skole.</p> <p>Kommunen fokuserer på at følge nye krav i bygningsreglementet til LCA-beregninger mm. og på at undgå unødvendige bygningsarealer og fremme dobbeltudnyttelse.</p>

Indkøb i Viborg Kommune som organisation – status på mål		
Mål	Udvikling	Status
I 2022 gøres der status på Viborg Kommunes handleplan for grønne indkøb og samtidig sættes der flere konkrete mål for perioden frem mod 2030.	Handleplanen for grønne indkøb blev evalueret i 2022.	Målet er opfyldt mht. evaluering. Nye konkrete mål for kommunens indkøb kan fastlægges, når der i 2026 udarbejdes en klimahandleplan for kommunen som organisation. I handleplanen vil indkøb være et tværgående fokusområde i alle 3 indsatsområder: mad, mursten og mobilitet. Klimahandleplanen baseres på et nyt klimaregnskab for Viborg Kommune som organisation, der er udarbejdet efter forskrifterne i Greenhouse Gas protokollen, og derfor indeholder udledningerne fra scope 1, 2 og 3. Det betyder, at kommunen også opgør udledningerne fra indkøb af produkter, fødevarer og tjenester. Dette har ikke tidligere været muligt. Med implementeringen af et digitalt system til understøttelse af grønne indkøb kan forvaltningen desuden arbejde målrettet med CO ₂ e-udledningerne fra relevante varegrupper på baggrund af data.
I 2030 er initiativerne i Viborg Kommunes handleplan for grønne indkøb gennemført.	-	Det forventes, at der gøres status på initiativerne i handleplanen for grønne indkøb, når der i 2026 udarbejdes en klimahandleplan for kommunen som organisation. Fremadrettet vil de overordnede principper for grønne indkøb blive behandlet i klimahandleplanen.

Indkøb i Viborg Kommune som organisation – status på indsatser		
Mål	Indsats	Status
I 2022 gøres der status på Viborg Kommunes handleplan for grønne indkøb og samtidig sættes der flere konkrete mål for perioden frem mod 2030.	<p>VKI.1 Gennemføre indsatsen beskrevet i målsætningen. Handleplanen kan fx prioritere grønne indkøb gennem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opkvalificering og opbygning af ekspertise i Udbud og Indkøb inden for grønne indkøb. • Besøg fra Miljøstyrelsens rejsehold for grønne og cirkulære indkøb • Anvendelse af indkøbsmål fra Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI), hvor det er muligt. • Anvendelse af total- og livscyklusomkostninger, hvor det er muligt. 	<p>Økonomi- og Erhvervsudvalget godkendte d. 7/12 2022 en evaluering af Handleplan for grønne indkøb. Der blev evalueret på de fire indsatsområder; Transport og levering, Anskaffelse og anvendelse, Byggeri og energiforbrug og Grønt regnskab. Der blev ikke sat flere konkrete mål for kommunens indkøb for perioden frem mod 2030. Evalueringen gav dog en perspektivering til yderligere initiativer fremadrettet, bl.a. om:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Optimering af bestillinger og transport ved skift til et nyt e-handelssystem, hvor flere bestillere kan samle deres indkøb i én kurv. Planlægning af indkøb optimeres dermed, hvilket blandt andet sikrer færre leveringer. Det nye e-handelssystem blev sat i drift og det har været muligt at lave fælles indkøbskurve siden 2024. – Fortsat tilslutning til SKI indkøbsaftaler, der i kraft af deres størrelsesorden, kan stille høje krav til miljøcertificering. – Mere fokus på optimering af brug af bygninger og deres CO₂ forbrug i længere perspektiv fremfor certificering ifm. nybyggerier. <p>En yderligere indsats er projektet 'Inventar Igen – Grøn i sammenhæng', som understøtter den grønne dagsorden ved at reducere indkøb af nyt inventar og fremme genbrug. Projektet beskæftiger borgere, som skal have tilbud om supplerende aktivering med at indsamle, istandsætte og genbruge kontormøbler blandt alle kommunens lokationer.</p> <p>I 2024 blev der implementeret et digitalt system til dataunderstøttelse af grønne indkøb, hvilket benyttes til udarbejdelse af et nyt klimaregnskab og en klimahandleplan for kommunen som organisation i 2026. Med systemet er det muligt løbende at lave analyser på CO₂-udledningen fra specifikke indkøb/varegrupper.</p>